

Po volitvah čas za dokazovanje

Volilni rezultati so potrdili, da v Sloveniji, kljub naši majhnosti, obstoji veliko zelo različnih pogledov, kako voditi državo, ki imajo tudi dovolj legalno priznane podpore, da pridejo v parlament in vplivajo na prihodnost države. Če eni v tem vidijo moč demokracije, drugi opozorijo na neučinkovitost pri vodenju sistema. Na koncu nas zanima rezultat – boljše upravljanje države, ki bo zagotovilo višjo kvaliteto življenja. So zmagovalci volitev pripravljeni na ključne izzive?

Na področju zdravstva, na področju pokojnin in v javnem sektorju so v Sloveniji vse prej kot stabilne razmere. Če so pred volitvami politične stranke še lahko ponujale številne lahkoverne obljube, pa sedaj predvsem tiste, ki bodo sestavljali vladajočo koalicijo, čaka izjemno zahteven izziv. Pripraviti spremembe vseh treh sistemov ter za spremembe pridobiti ustrezno podporo. Gre za tako pomembne spremembe, da bi bilo zelo naivno, če bi vse te spremembe izpeljali zgolj z (minimalno) parlamentarno podporo. Pri nas so različne socialne skupine, socialni partnerji, sindikati tako pomemben partner, da zdravstvena reforma ni možna brez njihove podpore ali vsaj ne brez vsesplošnega nasprotovanja.

Če bo nova vlada pripravila le kozmetične spremembe in dala na mizo le večji račun za zdravstvo, potem problemov, povezanih z zdravstvom, ne bomo rešili. Čakalnih vrst, slabe izkoriščenosti sistema, neenake kvalitete opravljanja storitev, netransparentne nabave, neenakega plačevanja različnih socialnih skupin za zdravstveno zavarovanje itd. ne rešuje večja količina denarja, pobranega z višjimi davki, temveč spremenjena organizacija celega sistema. Boljše menedžeriranje in upravljanje na vseh nivojih, stabilni

in transparentni standardi, pregleden in pravičen plačni sistem, realna košarica pravic iz javne blagajne, odgovornejša skrb slehernega prebivalca za svoje zdravje ... so ključ do izboljšanja razmer v javnem zdravstvu.

Pokojninski sistem je enako velik zalogaj. Sicer mnogi, ne le v odhajajoči vladi, tudi večina vodilnih v predvolilnih razpravah, podcenjujejo obseg in strukturo problema. In zato so bile tudi rešitve, ki so jih ponujali, največkrat nerealne, čudežne. Višje pokojnine, boljše razmerje do povprečnih plač in podobne plemenite obljube. Le redki so prišli s predlogi o dodatnem pokojninskem zavarovanju, tretjem stebru, skoraj nihče nič o deležu proračunskih sredstev v pokojninski blagajni, o razmerju med aktivnimi in upokojenimi.

In na koncu še javni sektor. Prejšnja vlada je pometla zahteve po višjih plačah pod preprogo, za resnejšo reformo pa ni imela ne podpore ne volje. Že prvi dan vladanja se bo nova vlada soočila s sindikalnimi zahtevami po višjih plačah, v nadaljevanju pa s preroguliranostjo, rigidnostjo in prenizko odgovornostjo v javnem sektorju. Pogledi in predlogi predvolilnih strank so veliko obljubljali, vendar pa razkrivali, da za velikimi obljubami ne stoji temeljit in utemeljen program.

Zato lahko pričakujemo, da bo koalicijska pogodba, ki bo zavezala stranke h konkretnim ciljem, povsem nekaj drugega, kot so bili predvolilni programi. Ne le zato, ker jo bo pripravilo in podpisalo več (preveč?) političnih strank, temveč zato, ker do obljubljenih ciljev ne peljejo blagozveneče obljube, temveč jasno opredeljeni konkretni ukrepi. [gg](#)

**So zmagovalci
volitev pripravljeni
na ključne izzive?**

Samo Hribar Milič
odgovorni urednik

Foto: Barbara Reya